

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра садово-паркового господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з освітньої, виховної
та міжнародної діяльності

_____ проф.Т.М. Димань

“ ____ ” _____ 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 Аграрні науки та продовольство
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	206 Садово-паркове господарство
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Агробіотехнологічний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура» для здобувачів вищої освіти агробіотехнологічного факультету за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство», бакалаврський рівень вищої освіти / Укладачі К.В. Жихарева – Біла Церква: БНАУ, 2020. – 22 с.

Розробники: К.В. Жихарева, асистент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри садово-паркового господарства

(Протокол № 1 від “25”серпня 2020 року)

Завідувач кафедри садово-паркового господарства,
доктор с-г.н., доцент

А.Б.Марченко

Схвалено науково-методичною комісією агробіотехнологічного факультету
(Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.)

Голова науково-методичної комісії, к.с-г.н., доцент

В. С. Хахула

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА»	7
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
6.1. Лекції	9
6.2. Практичні заняття	11
6.3. Самостійна робота	12
6.4.Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	13
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	14
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	14
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	14
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	17
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	18

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2018–2019 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Ландшафтна архітектура» для денної форми навчання виділено всього 180 академічних годин (6 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 108 години (лекції – 52, практичні заняття – 56), самостійна робота студентів – 68 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 6	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	Вибіркова	
Змістових модулів – 6	Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – «Альбом графічних форматок на кальці» Розрахункове - немає		3-й, 4-й	4-й
Загальна кількість академічних годин – 180		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи - студента – 2		5-й, 6-й	6-й, 7-й
		<i>Лекції</i>	
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		56 год.	12 год
		<i>Самостійна робота</i>	
		68 год	126 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Метою вивчення дисципліни «Ландшафтна архітектура» є теоретична підготовка бакалаврів з основ ландшафтної архітектури. Програмою передбачено вивчення основ ландшафтознавства, теоретичних основ проектування об'єктів ландшафтної архітектури та розробка проектної документації. Програма формує комплексний підхід до вивчення природничих, соціальних і архітектурних аспектів ландшафтної архітектури та проектування. Дисципліна розрахована на засвоєння майбутніми фахівцями теоретичних положень та практичних знань і навичок, необхідних для розробки ландшафтноархітектурних проектів

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Нормативна навчальна дисципліна «Ландшафтна архітектура» базується на знаннях таких дисциплін, як «Основи композиції», «Історія садово-паркового мистецтва», вивчених на 1-му курсі, «Дендрологія», «Живопис, рисунок, графіка», «Декоративна дендрологія», вивчених на 2-му курсі, «Основи містобудування», вивчених на 3-му курсі.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни
РН 1	РН 1.1 Знати основні принципи ландшафтного проектування; 1.2. Ознайомитись з можливостями ландшафтного проектування, як засобом сучасного ландшафтоведення.
РН 2.	РН 2.1 знати закони організації гармонійного середовища людини методами ландшафтного проектування
РН 3	РН 3.1 знати основні принципи підбору і поєднання деревних рослин з врахуванням їх декоративних особливостей;
РН 4	РН 4.1 мати уяву про основні методи ландшафтного планування; 4.2. Вміти формувати завдання на проектування.
РН 5	РН 5.1 Засвоєння основ архітектурно-ландшафтних знань; 5.2. Вміти складати схеми містобудівного аналізу, функціонального зонування, дорожньо-стежкової мережі; 5.3.
РН 6	РН 6.1 Закріплення навиків виконання опорного плану, генерального та дендрологічного плану об'єктів ландшафтної архітектури різного призначення та користування.

PH 7	PH 7.Знати систему обліку, огляду та реєстру зелених насаджень у містах і селищах міського типу;
PH 8	PH 8.1 Знати зміст діючих нормативно-довідкових матеріалів;
PH 9	PH 9.1 Розуміння принципів розроблення проектних рішень з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.
PH 10	PH 10.1 Розуміння екологічних закономірностей функціонування урбанізованих територій.
PH 11	PH 11.1 Розробити генеральний та дендрологічний план об'єкту озеленення загального користування.
PH 12	PH 12.1 Вміти правильно вирішувати функціональне зонування ділянки проектування з розміщенням необхідних елементів, вказаних в завданні, й встановлення художньої єдності з навколишнім ландшафтом
PH 13	PH 13.1 2.2. знати композиційні закономірності, принципи та основні прийоми формування ландшафтних об'єктів,
PH 14	PH 14.1 Вміти створювати різні декоративні групи різної площі та призначення з врахуванням художньо-декоративних особливостей тощо.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА»

Змістовий модуль 1. Ландшафтна архітектура - предмет та завдання.

Історія ландшафтної архітектури

Тема 1.1. Ландшафтна архітектура, предмет, об'єкт і завдання. Сучасні напрямки розвитку ландшафтної архітектури. Взаємодія природних та міських ландшафтів у містобудівельній практиці. Ландшафтна архітектура в контексті сталого розвитку.

Тема 1.2. Стародавній світ. Ландшафтна архітектура Єгипту, Межріччя, Персії, Асирії та Вавилону. Сади "Семіраміди" - одне із "чудес світу" - зразок антропогенної деформації рівнинного ландшафту

Тема 1.3. Ландшафтна архітектура античності (VI ст. до н.е.- IV ст. н.е.).
Архітектура Др. Греції та Риму

Тема 1.4. Ландшафтна архітектура Середньовіччя

Тема 1.5. Садово-паркове мистецтво Італії та Франції епохи Відродження та Бароко

Тема 1.6. Ландшафтна архітектура Китаю та Японії

Тема 1.7. Пейзажні парки Англії

Змістовий модуль 2. Система таксономічних одиниць фізико-географічного районування

Тема 2.1. Елементи і компоненти ландшафту.

Тема 2.2. Класифікація ландшафтів.

Тема 2.3. Антропогенні ландшафти. Сільськогосподарські ландшафти.

Тема 2.4. Структурна організація агроландшафту.

Змістовий модуль 3. Архітектурно-художні принципи композиції

Тема 3.1. Поняття про ландшафтну композицію. Композиційні елементи.

Тема 3.2. Єдність змісту і форми. Формування пейзажних композицій.

Тема 3.3. Формування пейзажних композицій. Типи пейзажів: прості, складні, панорамні.

Змістовий модуль 4. Теоретичні основи проектування об'єктів ландшафтної архітектури

Тема 4.1. Взаємозв'язок архітектурних і природних форм. Рівні планування художньо осмисленого ландшафту

Тема 4.2. Типологія і функціональна структура об'єктів ландшафтної архітектури

Тема 4.3. Зорові аспекти рішення плану. Поняття виду. Відповідність проєктованого об'єкта ландшафту як планувальний фактор

Тема 4.4. Просторовий масштаб. Візуальні осі. Лінія у просторі і кінематика руху

Змістовий модуль 5. Проектування об'єктів ландшафтної архітектури

Тема 5.1. Архітектурно-ландшафтний аналіз території та її ландшафтно-будівельна оцінка

Тема 5.2. Склад і зміст проектної документації

Тема 5.3. Передпроектний аналіз. Зміст робочого проєкту

Тема 5.4. Генеральний план. Розбивочне креслення

Тема 5.5. Рівні ландшафтного проектування

Змістовий модуль 6. Охорона та відновлення історичних об'єктів ландшафтної архітектури

Тема 6.1. Архітектурно-ландшафтна організація міжміських просторів

Тема 6.2. Класифікація пам'яток садово-паркового мистецтва

Тема 6.3. Основні види консерваторської діяльності: забезпечення, консервація, реставрація, адаптація

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Ландшафтна архітектура - предмет та завдання. Історія ландшафтної архітектури												
Тема 1.1-1.3	4	2				1	6	0.5				5.5
Тема 1.4-1.5	30	2			15	2	24	0.5			10	13.5
Тема 1.6-1.7	30	2	2		15	2	24	1	2		10	11
Разом за модуль 1	24	6	4		30	5	54	2	2		5	15
Змістовий модуль 2. Система таксономічних одиниць фізико-географічного районування												
Тема 2.1	22	2	4		10	2	22	0.5			10	11.5
Тема 2.2	12	2			0	2	22	0.5			10	11.5
Тема 2.3	22	2			10	2	22	1	2		10	9
Тема 2.4		2				2						
Разом за модуль 2	26	8	4		20	8	66	2	2		5	15
Змістовий модуль 3. Архітектурно-художні принципи композиції												
Тема 3.1	22	2				2						
Тема 3.2	12	2	4			1						
Тема 3.3	22	2				1						
Разом за модуль 3	26	6	4			4					5	15
Змістовий модуль 4. Охорона та відновлення історичних об'єктів ландшафтної архітектури												
Тема 4.1	22	2				2						
Тема 4.2	12	2				1						
Тема 4.3	22	2	2			2						
Разом за модуль 4	26	6	2			5					5	15
Всього годин	90	26	26		18	20	90	4	6		20	60

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 4. Теоретичні основи проектування об'єктів ландшафтної архітектури												
Тема 4.1-4.2	14	4				1	6	0.5				5.5
Тема 4.3	30	2			15	2	24	0.5			10	13.5
Тема 4.4	30	2	2		15	2	24	1	2		10	11
Разом за модуль 4	24	6	4		30	5	54	2	2		5	15
Змістовий модуль 5. Проектування об'єктів ландшафтної архітектури												
Тема 5.1	22	2	4		10	2	22	0.5			10	11.5
Тема 5.2	12	2			0	2	22	0.5			10	11.5
Тема 5.3	22	2			10	2	22	1	2		10	9
Тема 5.4		2				2						
Разом за модуль 5	26	8	4		20	8	66	2	2		5	15
Змістовий модуль 6. Комплексний аналіз території												
Тема 6.1	22	2				2						
Тема 6.2	12	2				1						
Тема 6.3-6.4.	22	4	2			2						
Разом за модуль 6	26	6	2			5					5	15
Всього годин	90	26	26		18	20	90	4	6		20	60

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Ландшафтна архітектура - предмет та завдання. Історія ландшафтної архітектури</i>	
1.1. Основні принципи і поняття ландшафтного проектування. Поняття про ландшафт. Соціально-екологічні та функціональні аспекти ландшафтного проектування.	2
1.2. Основи композиції в ландшафтному проектуванні. Функціональне зонування об'єкту. Характеристика сприйняття ландшафтних просторів. Види огляду, сприйняття просторів, види обмеженого огляду. Функціональне вирішення плану ділянки з розміщенням необхідних елементів, вказаних в завданні, й встановлення художньої єдності з навколишнім ландшафтом.	2
1.3. Рослиність – як один з основних елементів ландшафту. Основні принципи підбору і поєднання деревних рослин. Групи дерев та чагарників в рослинних композиціях. Основні принципи підбору і поєднання деревних рослин. Філогенетичний (систематичний), фітоценотичний та художньо-декоративний принципи поєднання деревних рослин у композиціях.	2
Разом за змістовий модуль 1	6
<i>Змістовий модуль 2. Система таксономічних одиниць фізико-географічного районування</i>	
2.1. Особливості проектування насаджень загального користування. Проектування паркових доріг, алей, майданчиків. Особливості проектування міських садів і скверів, бульварів і набережних.	2
2.2. Особливості проектування насаджень спеціального призначення. Містобудівельні аспекти формування промислових територій.. Особливості озеленення кладовищ, промислових територій тощо.	2
2.3. Загальні засади проектування насаджень обмеженого користування. Організація територій навчальних закладів, лікарень. Проектування насаджень житлових районів і мікрорайонів. Особливості проектування насаджень територій житлових будинків садибної забудови.	2
Разом за змістовий модуль 2	6
Всього	12

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1-3		
1	Стародавній світ. Єгипетський сад	2
2	Стародавній світ. Сад-іподром	2
3	Ландшафт Середньовіччя. Монастирський або мавританський сад	2
4	Ландшафт епохи ренесансу та барокко. Італійський або французький сад	2
5	Розробка партеру	2
6	Розробка боскету епохи барокко	2
7	Виконання фрагменту боскету – кабінет або зала	2
8	Сад-лабіринт	2
9	Японський сад	2
10	Англійський пейзажний парк	2
Всього за Модулем 1-3		20
Модуль 4		
1	Функціональне зонування багатопрофільних парків.	2
2	Взаємозв'язок функціональної, ландшафтної та планувальної структур парку.	1
3	Виявлення функціональних зон парку Шевченка в м.Біла Церква.	1
4	Створення ажурної групи дерев.	2
5	Створення щільної групи дерев.	2
Всього за Модулем 4		8
Модуль 5		
1	Виконання композиції з живої огорожі.	4
2	Зображення дерев та чагарників в боковій проекції різними графічними способами та масштабі	2
3	Створення квіткової клумби	2
4	Створення рокарію	2
5	Створення клумби з багаторічників	2
6	Зображення на аркуші топіарної фігури в 2-х проекціях	2
Всього за Модулем 5		14
Модуль 6		
1	Проектування генерального плану в різному масштабі	4
2	Проектування дендроплану в різному масштабі	4
3	Зображення фрагменту генплану та дендроплану	2

	Всього за Модулем 6	12
	Разом	42
№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Основи композиції в ландшафтному проектуванні. Рослинність – як один з основних елементів ландшафту</i>		
1	Підбір асортименту рослин для ажурної малої змішаної деревно-чагарникової групи. Розробка дендроплану. Підбір асортименту рослин для створення гаю. Розробка дендроплану.	2
2	Розробка кутової або кулісної композиції загальною площею 200-360м ² з врахуванням декоративних особливостей рослин.	2
3	Розробка ритмічної групи одностороннього огляду площею до 300м ² .	2
4	Передпроектний збір інформації. Функціональне зонування території об'єкту.	2
Разом за змістовий модуль 1		8
<i>Змістовий модуль 2. Проектування об'єктів різного призначення</i>		
5	Розробка генерального та дендрологічного плану бульвару або набережної. Схема функціонального зонування. Підбір асортименту деревних рослин для формування композиційних елементів зелених насаджень з розробкою і кресленням різних варіантів композиційних рішень.	2
6	Розробка генерального та дендрологічного плану парку, скверу або саду. Підбір асортименту деревних рослин для формування композиційних елементів зелених насаджень (масивів, гаїв, груп, алей, солітерів, живоплотів, бордюрів, боскетів) з розробкою і кресленням різних варіантів композиційних рішень.	2
7	Виконання схеми функціонального зонування та розробка генерального плану та дендроплану території індивідуального житлового будинку.	2
Разом за змістовий модуль 2		6
Всього		14

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Основи композиції в ландшафтному проектуванні. Рослинність – як один з основних елементів ландшафту		
1	Опрацювання поняття ландшафтна архітектура. Поняття про ландшафт. Соціально-екологічні та функціональні аспекти ландшафтного проектування».	2
2	Підбір асортименту рослин для ажурної малої змішаної деревно-чагарникової групи. Розробка дендроплану. Підбір асортименту рослин для створення гаю. Розробка дендроплану.	19
3	Розробка кутової або кулісної композиції загальною площею 200-360м ² з врахуванням декоративних особливостей рослин.	20
4	Розробка ритмічної групи одностороннього огляду площею до 300м ² .	4
5	Передпроектний збір інформації. Функціональне зонування території об'єкту.	5
Разом за змістовий модуль 1		50
Змістовий модуль 2. Проектування об'єктів різного призначення		
5	Креслення опорного плану бульвару або набережної. Розробка генерального та дендрологічного плану бульвару або набережної. Схема функціонального зонування. Підбір асортименту деревних рослин для формування композиційних елементів зелених насаджень з розробкою і кресленням різних варіантів композиційних рішень.	18
6	Креслення опорного плану парку, скверу або саду. Розробка генерального та дендрологічного плану парку, скверу або саду. Підбір асортименту деревних рослин для формування композиційних елементів зелених насаджень (масивів, гаїв, груп, алей, солітерів, живоплотів, бордюрів, боскетів) з розробкою і кресленням різних варіантів композиційних рішень.	18
7	Креслення опорного плану. Виконання схеми функціонального зонування та розробка генерального плану та дендроплану території індивідуального житлового будинку.	28
Разом за змістовий модуль 2		24
Всього		44

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Підбір асортименту рослин для ажурної великої чистої та змішаної деревно-чагарникової групи. Розробка дендроплану.
2. Підбір асортименту рослин для ажурної великої змішаної деревно-чагарникової групи. Розробка дендроплану.
3. Підбір асортименту рослин для створення масиву. Розробка дендроплану.
4. Розробка кутової композиції загальною площею 150-200м² з врахуванням декоративних особливостей рослин.
5. Розробка композиції кругового огляду, загальною площею 250-320м² з врахуванням декоративних особливостей рослин.
6. Розробка ритмічної рядової деревної композиції.
7. Розробка дворядної алеї. Підбір асортименту деревних рослин для формування композиційних елементів зелених насаджень.
8. Передпроектний збір інформації. Презентація на тему згідно індивідуального завдання.
9. Креслення опорного плану парку, скверу або саду. Розробка генерального та дендрологічного плану парку, скверу або саду. Підбір асортименту деревних рослин для формування композиційних елементів зелених насаджень (масивів, гаїв, груп, алей, солітерів, живоплотів, бордюрів, боскетів) з розробкою і кресленням різних варіантів композиційних рішень.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; лабораторних досліджень; конференцій; ділових та рольових ігор.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Ландшафтна архітектура» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, лабораторні роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75% завдань. Водночас здобувач вищої освіти являє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно бґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо бґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	30	20	10	100